Lietas Nr. C21064414
SKC-0997/2016

LĒMUMS

Rīgā, 2016.gada 4. martā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:
tiesnese referente E. Vernuša
tiesnese A. Briede
tiesnese A. Čerņavska
izskatīja rakstveida procesā /pers. A/ blakus sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 14.maija lēmumu civillietā /pers. A/ prasībā pret
SIA "Epīrs" par nomas līguma atzīšanu par tiesiski izbeigtu un izlikšanu no telpām.
Civillietu departaments

k o n s t a t ē j a

[1] /pers. A/ 2014.gada 10.novembrī cēlusi prasību pret SIA "Epīrs", kurā lūgusi tiesu: 1) atzīt, ka prasītāja ir tiesiski izbeigusi nomas līgumu ar atbildētāju; 2) izlikt atbildētāju ar visām tai piederošām mantām no telpām būvēs, kas atrodas /adrese/; 3) piedzīt tiesāšanās izdevumus.

[2] Ar Limbažu rajona tiesas 2015.gada 3.februāra spriedumu prasība apmierināta. Atzīts, ka /pers. A/ ir tiesiski izbeigusi nomas līgumu un SIA "Epīrs" izlikta ar visām tai piederošām mantām no telpām būvēs, kas atrodas /adrese/. No prasītājas atbildētājas labā piedzīta valsts nodeva 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR. Valsts ienākumos no SIA "Epīrs" piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 0,50 EUR.

[3] Apelācijas sūdzību par Limbažu rajona tiesas 2015.gada 3.februāra spriedumu iesniegusi atbildētāja, pārsūdzot to pilnā apmērā.

[4] Ar Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015. gada 14. maija lēmumu tiesvedība apturēta līdz likumīgā spēkā stājas tiesas nolēmums Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā ierosinātajā civillietā Nr.C31278115 SIA "Epīrs" prasībā pret /pers. A/ un SIA "Cicero" par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu un nekustamā īpašuma tiesību nostiprinājuma dzēšanu.
Lēmums pamatots ar Civilprocesa likuma 214.panta 5.punktu, secinot, ka izskatāmā civillieta ir atkarīga no Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā ierosinātās civillietas izskatīšanas rezultāta, jo tajā apstrīdēta darījuma spēkā esamība un līdz ar to /pers. A/ īpašuma tiesības, no kurām, savukārt, izriet tiesības prasīt nomas līguma pirmstermiņa izbeigšanu un nomnieka izlikšanu.
Atzīts, ka noskaidrojams ir apstāklis, vai minētais darījums noslēgts ar nolūku uzteikt nomas līgumu un izstumt no nekustamā īpašuma valdījuma.

[5] Prasītāja/pers. A/ iesniegusi blakus sūdzību, lūdzot Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015. gada 14. maija lēmumu atcelt.
Blakus sūdzībā norādīts tālāk minētais.
[5.1] Apelācijas sūdzības vienīgais arguments ir pretprasības nepieņemšana, taču tā kā celta atsevišķa prasība uzskatāms, ka atbildētāja atteikusies no pretprasības. Tāpēc tiesai pirms tiesvedības apturēšanas bija jānoskaidro, vai apelācijas sūdzība tiek uzturēta, un kāds ir tās pamatojums.
[5.2] Nav izvērtēts, vai citā civillietā konstatējamie apstākļi var ietekmēt izskatāmo civillietu, nav motivēts, kāpēc izskatīšana nav iespējama.
[5.3] Atbildētājai nav prasījuma tiesību celt prasību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā, jo tā nav līguma dalībniece un tās tiesības darījums neskar.
[5.4] Nomas līguma izbeigšanas pamatā ir ne tikai īpašnieka maiņa, bet arī nomas maksas parāds, par kura piedziņu celta prasība civillietā Nr.C21039015.
[5.5] Ne apelācijas sūdzībā, ne pieteikumā par tiesvedības apturēšanu nav norādīts parakstīšanas datums, tādēļ tie nav uzskatāmi par dokumentiem un nav juridiski saistoši.

[6] Iepazinies ar lietas materiāliem un blakus sūdzības argumentiem, Civillietu departaments atzīst, ka Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015. gada 14. maija lēmums ir atceļams un lieta nododama izskatīšanai pēc būtības.

[7] Tiesas pienākumu apturēt tiesvedību lietā reglamentē Civilprocesa likuma 214.pants. Saskaņā ar šā panta 5.punktu tiesa aptur tiesvedību, ja lietas izskatīšana nav iespējama, iekams nav izšķirta cita lieta, kas jāizskata civilā, krimināla vai administratīvā kārtībā.
Kā atzīts tiesību doktrīnā, par tiesvedības apturēšanu var lemt tikai tad, ja iesniegtie dokumenti apliecina, ka lieta ir ierosināta, atrodas tiesvedībā. Jāizvērtē citas lietas saistība ar izskatāmo lietu, t.i., jāizvērtē, vai „citā lietā" konstatējamie apstākļi var būtiski ietekmēt izskatāmo lietu un vai šo apstākļu konstatēšanas iespējamība ir reāla, jo atsevišķos gadījumos ir skaidrs, ka puse vēlas tikai novilcināt laiku (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.–28.nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2011, 483.lpp.*). Līdz ar to secināms, ka Civilprocesa likums neuzliek tiesai pienākumu apturēt tiesvedību, kad citā lietā konstatējamie apstākļi nevar ietekmēt izskatāmo lietu.
Atbildētāja lūgusi apturēt tiesvedību līdz likumīgā spēkā stāsies nolēmums civillietā Nr.C31277915 SIA "Epīrs" prasībā pret /pers. A/, SIA "Cicero" par vienošanās atzīšanu par spēkā neesošu.
Civillietu departaments secina, ka nepastāv pamats tiesvedības apturēšanai.
Kā judikatūrā tas jau atzīts, Civillikums neparedz trešās personas tiesības prasīt atcelt līgumu, ko slēgušas divas citas puses, nesaistot šādu prasību ar īpašuma (attiesājuma) prasību. Iegūtās īpašuma tiesības var apstrīdēt tikai ar īpašuma prasību. Nav iespējama iepriekšējā stāvokļa atjaunošana, jo nav

tiesību subjekta, kam atzīt īpašumtiesības uz strīdus nekustamu lietu. (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2008.gada 20.februāra spriedumu lietā Nr. SKC-0089/2008, 2010.gada 26.maija spriedumu lietā Nr. 0149/2010, 2011. gada 26. janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-0039/2011*).

No lietā iesniegtā prasības pieteikuma (*lietas 59.-63.lapa*) redzams, ka atbildētāja civillietā Nr.C31277915 izvirzījusi prasījumus: 1) atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža starp /pers. A/ un SIA "Cicero" noslēgto vienošanos par nekustamā īpašuma maiņu pret prasījumiem; 2) dzēst zemesgrāmatā nostiprinātās /pers. A/ īpašuma tiesības.

Tātad atbildētāja apstrīd citas personas zemesgrāmatā nostiprinātās īpašuma tiesības, lūdz dzēst zemesgrāmatas ierakstu, neceļot īpašuma prasību. Tas nozīmē, ka civillietā Nr.C31277915 noskaidrojamie apstākļi par vienošanās tiesiskumu un spēkā esamību nevar ietekmēt zemesgrāmatā nostiprinātās prasītājas īpašuma tiesības, ar kurām pamatotas /pers. A/ prasības tiesības izskatāmajā lietā. Mainoties apstākļiem atbildētājai ir iespējams vērsties tiesā savu tiesību aizsardzībai.

Līdz ar to par pamatotu Civillietu departaments atzīst blakus sūdzībā norādīto, ka tiesa nav pietiekami izvērtējusi, vai citā civillietā konstatējamie apstākļi var ietekmēt izskatāmo civillietu.

[8] Tā kā noteicošais ir jautājums par to, vai citā civillietā konstatējamie apstākļi var ietekmēt izskatāmo civillietu, bez ievērības atstājami citi blakus sūdzībā norādītie argumenti.

[9] Ievērojot izklāstītos apstākļus, lēmums atceļams, lieta nododama izskatīšanai pēc būtības.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu, Civillietu departaments

n o l ē m a

Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 14. maija lēmumu atcelt, nodot lietu izskatīšanai pēc būtības.
Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese	(paraksts)	E. Vernuša
Tiesnese	(paraksts)	A. Briede
Tiesnese	(paraksts)	A. Čerņavska